

„Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
„Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi”
Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu II Pomocy Technicznej „Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

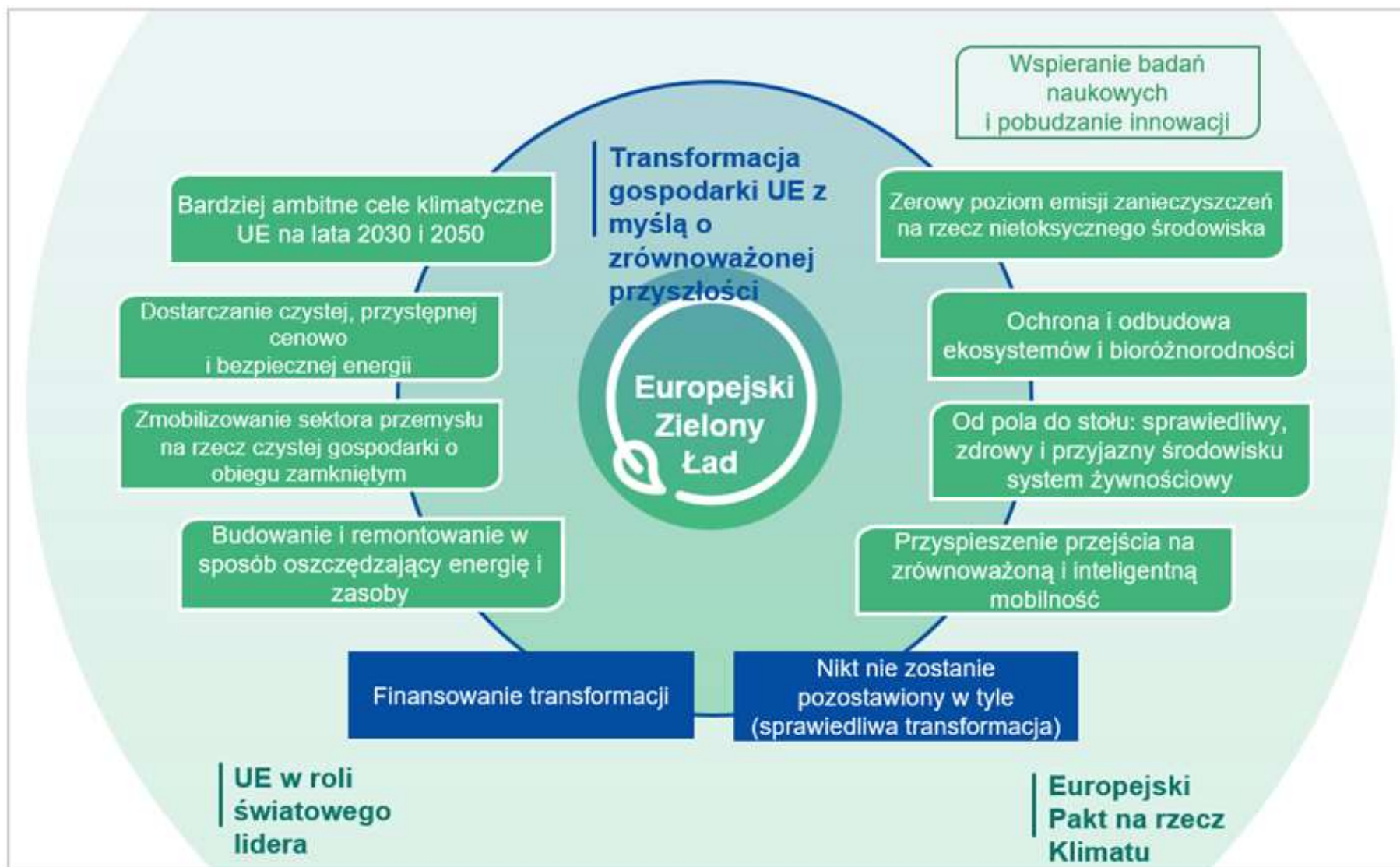
Nowe kierunki wskazane przez Unię Europejską jako kluczowe w nowym okresie programowania dla Programu Leader: klimat, nowe technologie i Smart Villages

Konferencja hybrydowa Dolnośląskiej Sieci Partnerstw LGD:
Dobre przykłady realizacji wielofunduszowych RLKS-ów oraz nowych kierunków wskazanych przez Unię Europejską jako kluczowe w nowym okresie programowania dla Programu Leader: klimat, nowe technologie i Smart Villages"

Webinarium, 3 sierpnia 2020 r.

Cele prezentacji

- ❖ **Cel główny: Zapoznać i zainteresować słuchaczy tematyką Zielonego Europejskiego Ładu, AKIS oraz Inteligentnych wiosek**
- ❖ **Cele szczegółowe:**
  - Prezentacja głównych założeń Zielonego Europejskiego Ładu
  - Przybliżyć koncepcję Agriculture Knowledge and Innovation System AKIS
  - Wzbudzić zainteresowanie kluczowych osób mających wpływ na podejście LEADER w Polsce tematyką Inteligentnych wiosek
  - Przekazać podstawowe informacje o SV
  - Wnioski dla LGD

Źródło: Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Regionów. Europejski Zielony Ład. Bruksela 11.12.2019

Europejski Zielony Ład – obszary polityki

- Różnorodność biologiczna
- Od pola do stołu
- Zrównoważone rolnictwo
- Czysta energia
- Zrównoważony przemysł

Europejski Zielony Ład – obszary polityki cd.

- Budowa i renowacja
- Zrównoważona mobilność
- Eliminowanie zanieczyszczeń
- Działania klimatyczne

Strategia od pola do stołu

Nasza żywność, nasze zdrowie, nasza planeta, nasza przyszłość

- Zdrowszy i bardziej zrównoważony system żywnościowy UE fundamentem Europejskiego Zielonego Ładu
- Zapewnienie Europejczykom zdrowej, przystępnej cenowo i zrównoważonej żywności
- Przeciwdziałanie zmianie klimatu
- Ochrona środowiska naturalnego i zachowanie różnorodności biologicznej
- Wspieranie rolnictwa ekologicznego
- Godziwe zyski w łańcuchu żywnościowym

Jak przyszła WPR przyczyni się do EZŁ (EU Green Deal)

- Wspólna polityka rolna (WPR) pomoże w przejściu na zrównoważony rozwój i wzmocni wysiłki rolników w przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym i ochronie środowiska.
- 40% budżetu WPR będzie związane z działaniami klimatycznymi.

EU Green Deal – korzyści dla rolników

- Wyższe dochody za wyższej jakości żywność
- Silniejsza pozycja w łańcuchu żywnościowym
- Nowe możliwości biznesowe
- Niższe koszty
- Silniejsze więzi z konsumentami
- Nowe globalne rynki

AKIS w Unii Europejskiej

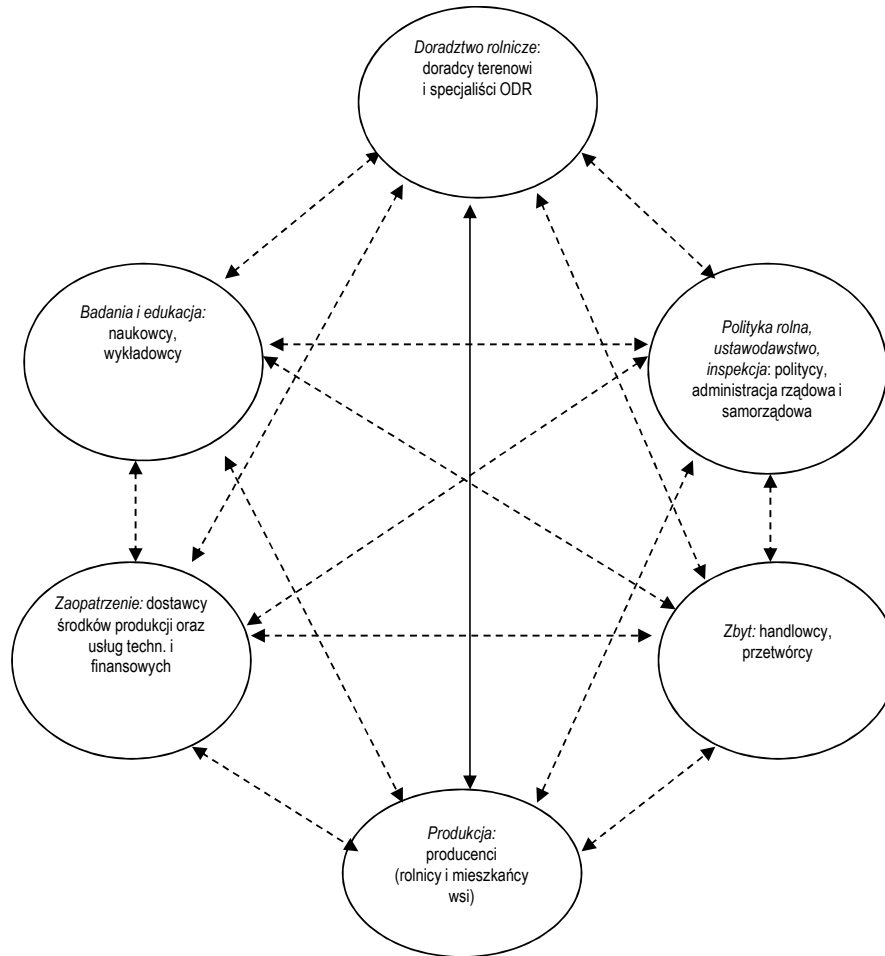
Obecnie rozumiany AKIS jest otwartą siecią powiązań i interakcją osób, organizacji i instytucji, które uczestniczą w wytwarzaniu i wykorzystywaniu wiedzy i innowacji dla rolnictwa i powiązanych dziedzin.

Główni gracze AKIS to: rolnicy, doradcy, naukowcy, organizacje rolnicze, sprzedawcy, media, usługi, ministerstwa ...: wszyscy potrzebują wiedzy czerpią ją od siebie nawzajem. Celem jest stworzenie regionalnego / krajowego systemu innowacji poprzez zwiększenie przepływów wiedzy pomiędzy podmiotami AKIS, a także wzmocnienie powiązań między badaniami a praktyką.

Model społecznej interakcji (Bank Światowy)

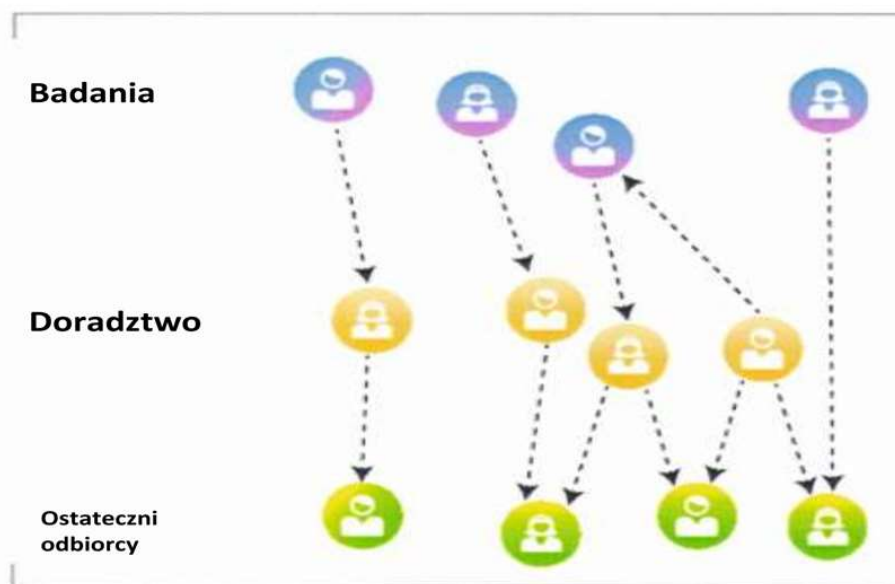
Za prof. J. Kanią

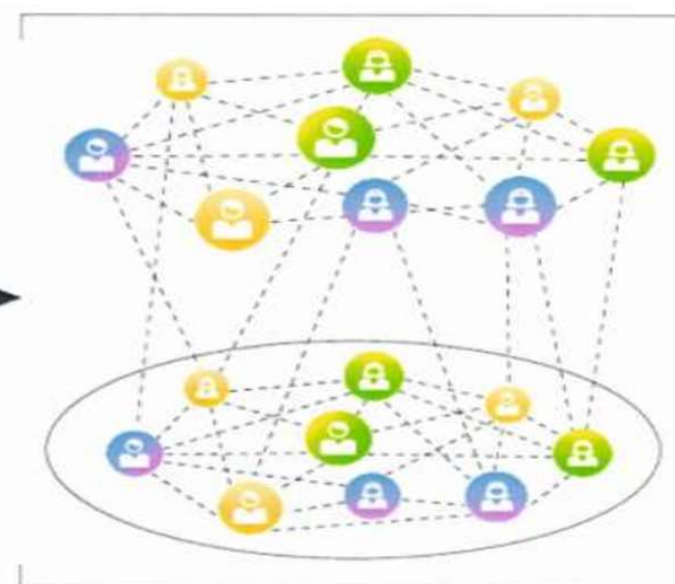
W kierunku interaktywnego AKIS

Podejście linearne

Podejście interaktywne AKIS

Strategia wzmocnienia AKIS wymaga

Zwiększenia przepływu
wiedzy i wzmocnienie
powiązań między
badaniami a praktyką

Wzmocnienia usług
doradztwa rolniczego w
ramach AKIS

Wsparcia interaktywnych
innowacji

Wsparcia cyfryzacji w
rolnictwie

Lepszy AKIS to

Otwarcie na innowacje, poszukiwanie nowych rozwiązań rolnicy i przedsiębiorcy

Instytuty badawcze oferujące praktyczne rozwiązania

Silne doradztwo

Wykorzystane nowe technologie

Cztery ważne zagadnienia

Co można, co należy zrobić, aby rolnicy wdrażali innowacyjne rozwiązania?

Co można co należy zrobić, aby nauka odpowiadała na aktualne potrzeby i proponowała użyteczne innowacje?

Jak usprawnić działanie systemu doradztwa w Polsce?

Jak wzmocnić wykorzystanie ICT we wdrażaniu i upowszechnianiu informacji?

Cele WPR 2020-2027

Cele główne

- **Inteligentne, prężne i zdywersyfikowane rolnictwo**
- **Ochrona środowiska i działania na rzecz klimatu**
- **Tkanka społeczno-gospodarcza obszarów wiejskich**

Cele szczegółowe

Ekonomia rolnictwa

- Wspieranie dochodowości i prężności gospodarstw rolnych w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego
- Zwiększenie orientacji rynkowej i konkurencyjności, oraz większy nacisk na badania, technologię i digitalizację
- Wzmocnienie pozycji rolników w łańcuchu wartości

Środowisko i klimat

- Przyczynianie się do łagodzenia zmian klimatu i adaptacji, a także zrównoważonej energii
- Promowanie zrównoważonego rozwoju i wydajnego zarządzania zasobami naturalnymi, np. woda / gleba / powietrze
- Wspomaganie ochrony różnorodności biologicznej, wzmocnienie usług na rzecz ekosystemów oraz ochrona siedlisk i krajobrazów

Spółeczno-gospodarcze

- Zachęcenie młodych rolników i ułatwienia rozwoju biznesu na obszarach wiejskich;
- Promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonej gospodarki leśnej
- Poprawa reakcji rolnictwa UE na społeczne potrzeby w obszarze żywności i zdrowia, w tym bezpieczną, pożywną i zrównoważoną żywność, marnotrawstwo żywności, a także na dobrostan zwierząt

Cele przekrojowe

- **Wspieranie wiedzy, innowacji, cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich**

SMART VILLAGE

– nowa szansa dla obszarów wiejskich

Inteligentne wioski to:

- ...obszary wiejskie i społeczności, które opierają się na swoich obecnych mocnych stronach i zasobach, a także na rozwijaniu nowych możliwości,
- gdzie "tradycyjne i nowe sieci i usługi są ulepszane za pomocą technologii cyfrowych, telekomunikacyjnych, innowacji i lepszego wykorzystania wiedzy.

Inteligentne wioski to:

- Dążą do znalezienia lepszych, mądrzejszych sposobów wspierania rozwoju obszarów wiejskich
- Wykorzystują istniejące i powstające technologie oraz innowacje społeczne, aby wnieść wartość dodaną do życia mieszkańców
- **Trzeba dawać wioskom narzędzia do radzenia sobie z własnymi wyzwaniami**, a jednocześnie przyczyniać się do większych wyzwań, przed jakimi stoi społeczeństwo jako całość.

Lokalne strategie Smart Village

- oparte na współpracy, mogą wspierać animację, budowanie oddolnego potencjału, projekty pilotażowe i inne.
- opracowane przez społeczności na poziomie lokalnym w celu sprostania konkretnemu wyzwaniu lub skorzystania z okazji (w obszary takie jak digitalizacja, turystyka, energia, mobilność itp.).
- mogłyby się one odbywać na poziomie osiedli wiejskich, gmin, grup gmin, ... itd.

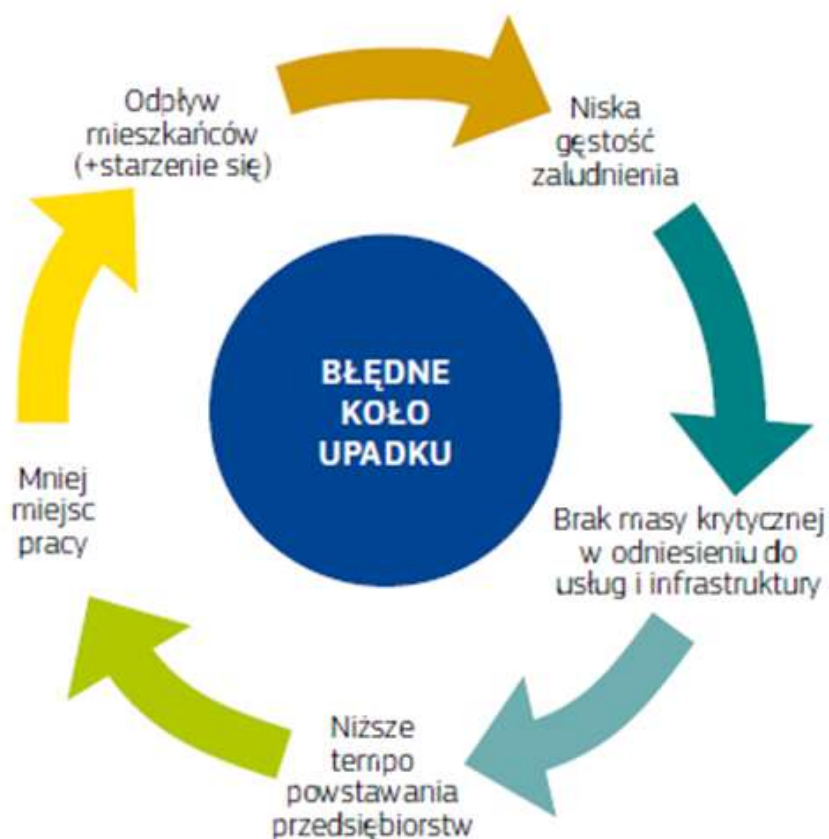
GRUPA TEMATYCZNA ENRD DS. INTELIGENTNYCH WSI

Grupa tematyczna ENRD ds. inteligentnych wsi powstała w październiku 2017 r. jako istotny element „Działania UE na rzecz inteligentnych wsi”. Ma ona stanowić główny punkt wymiany doświadczeń między różnymi inicjatywami na rzecz inteligentnych wsi w całej Europie i gromadzenia dowodów oraz ma się przyczynić do zwiększania tempa wprowadzania usprawnień w procesie wdrażania polityki rozwoju obszarów wiejskich.

Jednym z pierwszych działań, jakie podjęła grupa tematyczna, było przeprowadzenie analizy zakresu. W jej ramach zwrócono uwagę na fakt, że wiele obszarów wiejskich tkwi w „błędnym kole upadku” ze względu na dwie wzajemnie wzmacniające się tendencje: po pierwsze – brak pracy i zrównoważonej działalności gospodarczej; po drugie – niewystarczający i zmniejszający się zakres usług.

W niemal wszystkich podejściach, które grupa tematyczna wskazała jako sprzyjające koncepcji inteligentnych wsi, rozwiązano oba te problemy.

We wcześniejszych pracach tematycznych ENRD i w poprzednich wydaniach Przeglądu Obszarów Wiejskich UE zajęto się inicjatywami mającymi pobudzić gospodarkę i przedsiębiorstwa wiejskie (w wydaniach na temat „Inteligentnych łańcuchów dostaw” (nr 22) oraz „Nowej koncepcji możliwości rynkowych na obszarach wiejskich” (nr 24)). Grupa tematyczna ds. inteligentnych wsi

skoncentrowała się zatem **na innowacjach społecznych i cyfrowych w dziedzinie usług na obszarach wiejskich**. W niniejszym wydaniu Przeglądu Obszarów Wiejskich UE odzwierciedlono wiele wniosków grupy tematycznej.

Grupa tematyczna Smart Villages

- https://enrd.ec.europa.eu/smart-and-competitive-rural-areas/smart-villages/smart-villages-portal_en
- https://enrd.ec.europa.eu/enrd-thematic-work/smart-and-competitive-rural-areas/smart-villages_en

European Network for
Rural Development

PL

BROSZURA O PRZYKŁADOWYCH PROJEKTACH

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

INNOWACJE CYFROWE I SPOŁECZNE W KONTEKŚCIE USŁUG NA OBSZARACH WIEJSKICH

Pytania o wdrażanie SMART VILLAGE w POLSCE:

- Jakie działania należy podjąć aby zwiększyć zainteresowanie?
- Tłumaczymy na Inteligentne wsie (wioski?), czy zostawiamy oryginał?
- W jaki sposób Smart Villages może być odpowiedzią na wyzwanie przed jakimimi stoimy (błędne koło upadku)?
- Co jest potrzebne do realizacji inteligentnych strategii dla wsi na poziomie lokalnym?
- Jaki poziom planowania działań na rzecz inteligentnych wsi wieś, gmina, powiat, obszar LGD, obszary funkcjonalne, inne?

Smart Villages w polskim KPS

- Priorytet to klimat i środowisku;
- Interwencje z komponentem cyfrowym;
- Innowacja powinna odnosić się do warunków lokalnych, a nie jako zaawansowane badania lub technologie;
- Koncepcje inteligentnych wiosek powinny wspierać mikroskalę, oddolne inicjatywy;

Smart Villages w polskim KPS cd.

- Konceptcje inteligentnych wiosek można zintegrować z LSR, ale nie są uważane za część interwencji LEADER;
- Ze względu na ograniczony budżet planu WPR wsparcie będzie być dla raczej niewielkich inwestycji (porównywalnych z małymi grantami LEADER lub nawet mniejszy);
- Wsparcie dla inteligentnych wiosek powinno umożliwiać projektowanie inwestycji na większą skalę (farmy wiatrowe, biogazownie);
- Środki na realizację m.in. projekty prawdopodobnie trzeba będzie szukać poza Smart Interwencja i poza KPS.

Konkluzje

- Należy pilnie zmniejszyć zależność od pestycydów i antybiotyków, ograniczyć nadmierne nawożenie, wzmocnić rolnictwo ekologiczne, poprawić dobrostan zwierząt oraz odwrócić proces utraty różnorodności biologicznej.
- Transformacja w kierunku zrównoważonych systemów żywnościowych jest również ogromną szansą gospodarczą. Oczekiwania obywateli zmieniają się i napędzają znaczącą zmianę na rynku żywności. Jest to szansa dla rolników, rybaków i producentów akwakultury, a także przetwórców żywności i dostawców usług gastronomicznych.

Konkluzje cd.

- Europejski Zielony Ład jest szansą na pogodzenie naszego systemu żywnościowego z potrzebami planety i na pozytywną odpowiedź na aspiracje Europejczyków dotyczące zdrowej, sprawiedliwej i przyjaznej dla środowiska żywności.
- Nacisk na transfer wiedzy i szybkie wprowadzanie innowacji jest szansą dla wsi.
- Smart Villages spina różne obszary.
- Dzięki nowym pomysłom oraz możliwościom stwarzanym przez nowe technologie wiejskość zyskuje nową szansę.
- Smart Villages to obszar, któremu LGD powinny poświęcić wiele uwagi.
- KSOW, ENRD, smartrural21

Dziękuję za uwagę

andrzej@halasiewicz.pl